John Ried:

Tíz nap, amely megrengette a világot

A forradalmi front

November 10, vasárnap...

„Polgárok!

A Forradalmi Katonai Tanács kijelenti hogy semmiféle olyan akciót nem tűr, mely a forradalmi rend megzavarására irányul.

Lopásért, rablásért, útonállásért és emberölés kísérletéért a legszigorúbb büntetés jár...

A Tanács, a Párizsi Kommün példáját követve, a fosztogatókra és rendzavarókra kemény ököllel fog lesújtani..."

A városban csend honolt. Nem fordult elő sem rablás, sem betörés, még csak verekedés sem. Éjszaka fegyveres járőrök cirkáltak, az utcasarkokon kis tüzek körül katonák és vörösgárdisták guggoltak, nevetve meg énekelve. Nappal az utcákon nagy csoportok verődtek össze, s hallgatták a diákok meg a katonák, a kereskedők meg a munkások közt folyó végnélküli, heves vitákat.

Polgárok megállították egymást az utcán.

„Mit gondol, jönnek-e a kozákok?"

„Nem..."

„Mik a legújabb hírek?"

„Nem tudok semmit. Hol van Kerenszkij?"

„Azt mondják, csak nyolc versztnyire van Petrográdtól..."

„Igaz-e, hogy a bolsevikok az Aurora" cirkálóra menekültek?"

„Úgy hírlik..."

Csak a falak kiabáltak, meg a néhány újság; denunciálások, felhívások, rendeletek...

Az egyik felhívás így szólt:

„PELLENGÉRRE!

Az orosz történelem e tragikus óráiban a mensevikek és követőik, valamint a jobboldali eszerek eláruták a munkásosztályt. A Kornyilovok, Kerenszkijek és Szavinkovok oldalára pártoltak...

Az áruló Kerenszkij parancsait kinyomatják és terjesztik. Pánikot idéznek elő a városban azzal, hogy nevetséges koholmányokat terjesztenek e renegát állítólagos győzelméről...

Polgárok! Ne higgyetek ezeknek az álhíreknek. A nép forradalmát semmiféle hatalom sem verheti le... Kerenszkij miniszterelnök cinkosai hamarosan elnyerik megérdemelt büntetésüket...

Mi pellengérre állítjuk őket. Átadjuk őket a közmegvetésnek, azon munkások, katonák és parasztok megvetésének, akiket újra a régi béklyókba akarnak szorítani. Örökké rajtuk marad a nép gyűlöletének és megvetésének bélyege..."

A Forradalmi Katonai Tanács tágasabb helyiségbe, a legfelső emelet 17. számú szobájába költözött. Az ajtóknál vörösgárdisták álltak. Bent a korlát előtti szűk helyen jól öltözött emberek szorongtak — tiszteletreméltó magatartással igyekezve leplezni dühüket és gyűlöletüket —, burzsoák, akik gépkocsiengedélyeket akartak vagy írást, hogy elhagyhassák a várost. Sok külföldi is volt közöttük... Bill Shatov és Peters voltak szolgálatban. Minden munkát abbahagytak és felolvasták nekünk a legújabb híreket.

A 179. tartalékezred felajánlja segítségét. A Putyilov gyár ötezer munkása üdvözli az új kormányt. A szakszervezetek központi bizottsága lelkesen támogatja a szovjeteket. A revali helyőrség és hajóraj forradalmi katonai tanácsot választ az együttműködés érdekében és csapatokat indítottak útnak. Pszkov és Minszk forradalmi katonai tanácsok kezében van. A caricini, don-rovenyki, csernogorszki, szevasztopoli szovjetek üdvözlő táviratot küldtek. A Finn Hadosztály, az 5. és a 12. hadsereg új bizottságai felajánlják segítségüket...

A moszkvai hírek bizonytalanok. A város stratégiailag fontos pontjai a Forradalmi Katonai Tanács kezében vannak. A Kreml őrségének két százada átállt a szovjetekhez, de a fegyverraktárat Rjabcev ezredes és tiszttiskolásai tartják a kezükben. A Forradalmi Katonai Tanács fegyvereket követelt a munkások részére, Rjabcev ma reggelig tárgyalt vele, most pedig hirtelen ultimátumot küldött, melyben a szovjet csapatok kapitulációját és a Tanács feloszlását követeli. A harc megkezdődött...

Petrográdban a vezérkar alávetette magát a Szmolnij által kinevezett biztosok parancsainak. A vonakodó „Centriflotot" Dibenko egy kronstadti matrózszázaddal elkergette és új „Centriflotot" alakítottak, melyet a Balti- és a Fekete-tengeri Hajóhad támogat...

De a nyugodt biztonság mellett volt a levegőben valami nyugtalanság is. Kerenszkij kozákjai gyors ütemben közeledtek; a kozákoknak tüzérségük is van. Szkripnyiknek, az üzemi bizottságok titkárának arca gyűrött és fakó volt. Azt mondta, hogy egy egész hadtest közeledik. „De élve nem kerítenek kézre bennünket!" — tette hozzá vad szenvedéllyel a hangjában. Petrovszkij fáradtan mosolygott. „Lehet, hogy holnap örök álomra hajtjuk le fejünket..." A beesett arcú, vörös szakállú Lozovszkij ezt mondta: „Mi vár ránk? Egyedül vagyunk... Egy szervezetlen tömeg fegyelmezett katonákkal szemben!"

Délen és délnyugaton a szovjetek megfutamodtak Kerenszkij előtt és a gatcsinai, pavlovszki, Carszkoje Szelo-i helyőrség két táborra szakadt. Az egyik rész semleges akart maradni, a többiek — tisztek nélkül — a legvadabb összevisszaságban a fővárosba özönlöttek.

A folyosók falaira a következő közleményt függesztették ki:

Krasznoje Szelo, november 10-én reggel ..... órakor.

Közlendő az összes vezérkari tisztekkel, főparancsnokokkal, parancsnokokkal, mindenütt és mindenkivel, mindenkivel, mindenkivel.

Kerenszkij volt miniszter hazug táviratot küldött mindenhová, amellyel azt akarta elhitetni, hogy a forradalmi Petrográd csapatai letették a fegyvert és csatlakoztak az előző kormányhoz, az árulás kormányához, és hogy a Forradalmi Katonai Tanács a katonáknak kiadta a parancsot a visszvonulásra. Egy szabad nép csapatai nem vonulnak vissza és nem adják meg magukat.

Csapataink elhagyták Gatcsinát, hogy elkerüljék a vérontást a félrevezetett kozák testvérekkel, és hogy megfelelőbb állásokat foglaljanak el, s most olyan erősek, hogy ha Kerenszkij és fegyveres cinkosai erejüket megtízszereznék, akkor sem volna okunk az aggodalomra. Csapataink szelleme kitűnő.

Petrográdban teljes a nyugalom.

Muravjov alezredes, Petrográd és a petrográdi körzet védelmének parancsnoka."

Éppen elmenőben voltunk, amikor a Forradalmi Katonai Tanács helyiségébe kezében papírlappal, halálos fáradtan betámolygott Antonov.

„Küldjétek szét!" — mondotta.

„A munkásküldöttek összes kerületi szovjetjeinek és az üzemi bizottságoknak.

Parancs

Kerenszkij kornyilovista bandái a főváros biztonságát fenyegetik. Minden szükséges intézkedés megtörtént annak érdekében, hogy kíméletlenül szétzúzzuk a nép és vívmányai ellen irányuló ellenforradalmi kísérletet.

A forradalom hadseregének és Vörös Gárdájának szüksége van a munkások azonnali segítségére.

Megparancsoljuk az összes kerületi szovjeteknek és üzemi bizottságoknak:

1. Mozgósítsák a lehető legnagyobb számú munkást lövészárkok ásására, barikádok emelésére és a drótakadályok megerősítésére.

2. Ha ennek érdekében be kell szüntetni a munkát az üzemben, tegyék meg haladéktalanul.

3. Minden szögesdrótot és általában minden drótot kutassanak fel, és gyűjtsék össze a lövészárkok ásásához és a barikádok emeléséhez szükséges eszközöket.

4. Minden fegyvert szedjenek össze.

5. *A legszigorúbb fegyelemre van szükség, és mindenki köteles a hadsereget és a forradalmat teljes erejével támogatni.*

Lev Trockij népbiztos,
a Munkás és Katonaküldöttek Petrográdi Szovjetjének elnöke.

Podvojszkij főparancsnok,
a Forradalmi Katonai Tanács elnöke.'

400 személyes fürdő és öltöző

Még az elmúlt évben a Kőolajipari Vállalat melletti réten egy új, 400 személyes korszerű férfi öltöző és fürdő építését kezdték el. Az idén tovább folytatták az építkezést és ebben az évben nyert befejezést. A jövő év elején már az üzem dolgozóinak szolgálatában is áll a korszerűen épített és berendezett öltöző és fürdő.

(Folytatás az 1. oldalról)

alapszervi titkárok is vegyenek részt az üzemi lakások szétosztásában, hogy minél több fiatal jusson lakáshoz. Végül javasolta, hogy a tanácskozáson felmerülő problémák és javaslatok kidolgozására a KISZ városi bizottsága a tröszt vezetőivel együtt részletes tervet dolgozzon ki a fiatalok munka, szervezeti, mozgalmi életének kedvező kialakítására.

A beszámoló után élénk vita bontakozott ki. Elsőnek felszólalt *Saffer Vince*, az Ernő-bánya KISZ-titkára. Bejelentette, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére beindítanak egy KISZ-frontot. Kérte a tröszt vezetőségét, hogy üzemenként osszák szét a legényszállókat, hogy egy-egy üzem KISZ-bizottsága foglalkozhasson saját fiataljaival.

Csizmadia Béla elvtárs, a Beszálló-akna KISZ titkára bírálta a városi, a megyei és az országos KISZ bizottságot, hogy nem reagáltak kellőképpen a Beszálló-akna fiataljainak versenyére.

— Versenyt kezdtünk. Ezt megküldtük minden trösztnek, semmi választ nem kaptunk. A tröszt területén a versenyben elsők lettünk, de erről mindenki hallgat. Igéretet kaptunk, hogy mint legjobban termelőket, megjutalmazzák brigádunkat, de ez eddig csak igéret maradt. Utána **Kovács Gyula** elvtárs, az MSZMP megyei bizottságának munkatársa szólalt fel.

— A párt mindig, de különösen most, az ellenforradalom leverése után számított az ifjúságra, elsősorban a bányászifjúságra. Nemcsak arról volt szó, hogy lesz-e szén a kórházak, az otthonok részére, lesz-e világítás, többről volt szó. Lesz-e munkanélküliség? Nem lett, mert a bányászok, a bányászfiatalok helytálltak és a párt hívó szavára elsőnek fogtak munkához. Azután néhány feladatot említett meg a fiatalok előtt, melyeket a megyei pártbizottság pártmegbízatásként állít a bányász KISZ fiatalok és rajtuk keresztül az egész bányászfiatalság elé. Felhívta a fiatalok figyelmét az elfekvő anyagok összegyűjtésére és lehetőség szerint felhasználására. Beszélt arról, hogy elevenítsék fel a fiatalok az olyan régi jó hagyományokat, mint a gépek feletti védnökség vállalást. Végül megemlítette, hogy november 7. méltó megünneplésére a KISZ első országos értekezletére való készülés legyen egy-egy kiemelkedő állomása a fiatalok versenymozgalmának.

Segítse a KISZ az új dolgozók képzését, és a munkaerő állandosítását. Segítse a KISZ az újítómozgalmat, legyen elősegítője az ifjúság kulturális fejlődésének. Végül ezekkel zárta szavait Kovács elvtárs:

Mi büszkék vagyunk arra, és legyenek Önök is, hogy a Kommunista Ifjúsági Szövetség létrehozásának gondolata és első lépései itt születtek meg Várpalotán. Legyenek ehhez továbbra is méltók, és vonják maguk köré a még kívülálló fiatalokat.

A KDT részéről felszólalt **Lugosi** elvtárs és bejelentette, hogy a KDT bányászai eddig 98,000 tonna szenet termeltek terven felül és elhatározták, hogy november 7-ig ezt 100,000 tonnára emelik.

Tóth József, a Beszálló-akna KISZ frontbrigádjának tagja bejelentette, hogy a Beszálló-akna fiataljai versenyezni kívánnak a balinkai KISZ brigáddal.

A tanácskozás végén **Gazsó Pál** elvtárs, KISZ megyei titkár foglalta össze az elmondottakat, felhívta a fiatalok figyelmét, hogy tegyenek meg mindent a mozgalmi és gazdasági feladatok jobb elvégzésére és a két tröszt között lévő kapcsolatot sok irányba szélesítsék ki.

Gondolatok a pártoktatási év küszöbén

A pártoktatási év küszöbén állunk. S ha ma azt mondjuk, hogy a pártoktatásnak minden eddiginél nagyobb jelentősége van, úgy ez nem az eddig hangoztatott szólamok megismétlése, hanem a történelmi tények követelik meg, hogy a párt minél nagyobb gondot fordítson tagjainak marxista—leninista képzésére. A marxizmus—leninizmus tanításait alkotó módon csak akkor alkalmazhatjuk, ha fejlődésünk jelenségeit e haladó tudomány szemszögéből vizsgálva elismerjük, az adott időben legfontosabb gyakorlati tennivalókat. Mint a párt egyetlen tevékenysége, így a pártoktatás sem lehet öncél, hanem azt szolgálja, hogy biztos irányítót adjon a párttagság kezébe a történelmi helyzet felismerésére, a párt elvi és cselekvési egységének megszilárdítására.

Amikor Lenin a pártról szóló tanítását összegezte, legfőbb tényezőül meghatározta annak tevékenységét, és mindenegyes tagjának kötelességét. A kommunista pártok ereje és minden sikere a világ leghaladóbb tudományának, a marxizmus—leninizmusnak helyes alkalmazásában, tagjainak, mint a társadalom leghaladóbb elemeinek összetételében és a párt által rájuk rótt kötelességek és jogok önkéntes vállalásában rejlik.

Az idei pártoktatás során igen nagy jelentőséggel bír az oktatási formáknak az időszerű kérdésekkel foglalkozó témaköre. Nagyjelentőségű azért, mert a marxizmus—leninizmus fényével világítja meg a múlt év októberében lejátszódó eseményeket, azok előzményeit, s egyúttal utat mutat arra, hogy a jövőben a munkásosztály pártja hogyan fejtheti tevékenységét a munkásosztály hatalmának, a proletárdiktatúrának megszilárdítására, a szocializmus építésére.

Az októberi eseményeket taglalásánál elsősorban abból az alapvető tényből kell kiindulni, hogy kibékíthetetlen ellentét áll fenn a megdöntött osztályok és a hatalmon lévő munkásosztály, valamint a szocialista tábor és az imperialista tábor között.

A történelem félreérthetetlenül bebizonyította Leninnek azt a tanítását, hogy: „az átmenet a kapitalizmusból a kommunizmusba egész történelmi korszak, amig ez a korszak be nem fejeződik, a kizsákmányolók okvetlen megőrzik reményüket a restaurációra, s ebből a reményből restaurációs kísérletek lesznek." Az októberi események bebizonyították, hogy a pártnak a marxizmus—leninizmus tanításaitól való gyakorlati eltérése, és a megdöntött burzsoáziának, a nemzetközi imperializmustól támogatott azon tevékenysége, hogy Magyarországon megdöntse a munkáshatalmat, kedvező talajnak bizonyult az októberi események kirobbantására. Azok, akik bármilyen formában csökkenteni akarják a régi vezetés hibáit és a Nagy Imre féle árulók felelősségét, veszélyes illúziókban ringatják magukat. Az ilyen nézetek hangoztatói megfeledkeznek arról, hogy az ellenforradalom szószólói, a maguk számára kedvezően kihasználták azokat a kétségkívül meglévő vezetési hibákat, amelyek párt és állami életünkben előfordultak. A párt vezető helyzetének helytelen értelmezése egyeseknél odáig vezetett, hogy intézkedéseikben a vitát hatalmi szóval döntötték el. Az ilyen megnyilvánulások forrásává váltak a törvénysértésnek, és elaltatta az ellenséggel szembeni szükséges éberséget. Az adminisztratív intézkedések nem egy esetben inkább megfélemlítésül szolgáltak, sem mint meggyőzésül.

Kétségtelen, hogy az MDP társadalmi fejlődésünk legfontosabb kérdéseit helyesen oldotta meg, hatalmas eredményeket ért el azzal, hogy a munkásosztályt hatalomra vezette és a szocializmus építése során — minden ellenkező állítással szemben — olyan jólétet teremtett, amelyhez hasonlót egyetlen társadalmi rendszer sem tudott biztosítani. Szocializmust építő munkánkban a sikerek mellett komoly mulasztások voltak a gazdasági szervező munka területén, és a szocializmus építésével ellentétben előfordult, hogy az életszínvonal nemcsak stagnált, hanem bizonyos időben visszaesett. Súlyos mulasztást követtünk el a mezőgazdaság szocialista átszervezésében alkalmazott türelmetlen, erőszakos módszerekkel. Mindezek ellenére a szövetkezeti mozgalom gondolata olyan mély gyökereket vert a magyar mezőgazdaságban, hogy ezt nem tudta megsemmisíteni még az ellenforradalom sem. A Déry féle „forradalmárok" eszméink rendszerében keresték a tévedéseket. Ezekkel bátran szembeszögezhetjük, hogy társadalmi életünkben a szocializmus építése során keletkezett hibák nem a szocialista rendszer alapjából következnek, hanem azzal ellentétesen. S így a pártnak minden lehetősége megvolt ahhoz, hogy az elkövetett hibákat kijavítsa. És ha az ellenforradalom kirobbanásának okait kutatjuk, akkor számba kell vennünk azt is, hogy a párt Központi Vezetőségében voltak Nagy Imre-féle opportunisták, akiknek a marxizmus—leninizmus vonalától elhajló álláspontjuk egyenesen a munkásosztály elárulásába, az ellenforradalom támogatásába csapott át.

Nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy a Nagy Imre-féle árulók segítségével a megdöntött burzsoá osztályok, a proletárdiktatúra megdöntésére törekedtek. Nyilvánvaló, hogy a történelem jelenlegi szakaszában senki sem állhat elő a munkásosztály hatalmának megdöntésére irányuló nyílt programmal. Ennélfogva a magyarországi ellenforradalmárok sem beszéltek a proletárdiktatúra megdöntéséről (legalább is az első időszakban) hanem a hibák kijavításáról szóló hazug jel-